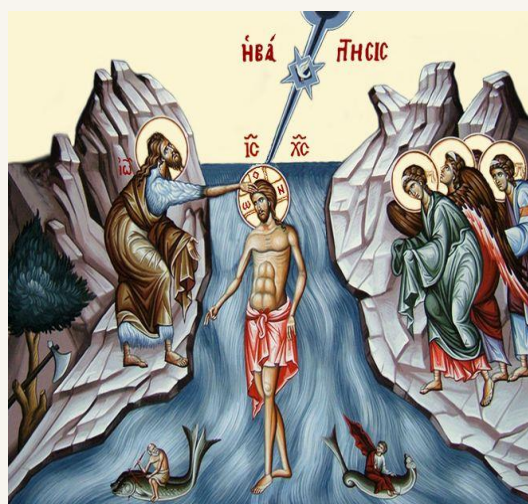

Ανάλυση της θεολογίας της εικόνας της Βαπτίσεως του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού (πρωτοπρ. Κωνσταντίνος Στρατηγόπουλος)

Απομαγνητοφωνημένη ομιλία του πρωτοπρεσβύτερου Κωνσταντίνου Στρατηγόπουλου, στα πλαίσια των μαθημάτων Αγιογραφίας των Αγίων Εικόνων της Ορθοδοξίας μας, που έγινε την Παρασκευή, 02-12-2005.

Σήμερα θ' αναλύσουμε την εικόνα της Βαπτίσεως του Κυρίου. Τα γεγονότα εικονίζονται όπως περιγράφονται μέσα στο Ευαγγέλιο. Η Βάπτιση του Χριστού γίνεται ως εναρκτήριο έργο – πράξη του Χριστού – πριν από το δημόσιο έργο Του. Ο Χριστός βαπτίζεται δημόσια. Ο Χριστός δεν χρειαζόταν να βαπτιστεί.

Η βάπτιση έχει δύο λόγους θεολογικά. Δύο αιτίες. Πρώτον, η απαλοιφή των μέχρι την ημέρα της βαπτίσεως εκτελεσθέντων αμαρτημάτων. Και δεύτερον, η απαλλαγή από τις συνέπειες του προπατορικού αμαρτήματος. Δύο πράγματα κάνει η βάπτιση. Η απαλλαγή από τις αμαρτίες που έκανες, και η απαλλαγή από το προπατορικό αμάρτημα. Για τις μεν αμαρτίες, μπορείτε να πείτε ότι ένα μωρό, δεν έκανε αμαρτία. Δεν το ξέρω αν έκανε ή όχι. Μπορεί και ένα κλάμα του παιδιού να είναι εγωιστικό. Αλλά υπάρχει η απαλλαγή από τις συνέπειες του προπατορικού αμαρτήματος. Προσέξτε. Είναι πώς το βλέπεις αυτό το θέμα. Κανείς δεν είναι υπεύθυνος για τις αμαρτίες του Αδάμ και της Εύας. Δε φταίμε εμείς. Τότε θα πείτε γιατί να απαλλαγούμε από ένα πράγμα που δεν κάναμε. Προσέξτε. Αν εγώ τώρα ανεύθυνος ον, πετάξω σε αυτό το δωμάτιο ένα αέριο δηλητηριώδες και εσείς αρρωστήσετε στους πνεύμονες. Δε φταίτε εσείς, αλλά η δική μου τρέλλα το έκανε. Άρα κάποιος θα πρέπει να σας προστατέψει από τις συνέπειες του -προπατορικού- λάθους που έκανα, πριν να το σκεφτείτε εσείς, που ήταν η έκχυση του αερίου σε αυτό το δωμάτιο. Η προπατορική αμαρτία, δεν ήταν προσωπικό θέμα που έκανε ο Αδάμ και η Εύα. Ήταν η αμαρτία που τάραξε τα πάντα. Όλη την κτίση. Ακόμη και τη σχέση του ανθρώπου με τη φύση, με τα ζώα, με τα πάντα. Και όλα

διαταράχθηκαν. Και παρόλο που όσοι γεννιόμαστε, γεννιόμαστε ως ανεύθυνοι [από το προπατορικό αμάρτημα], γεννιόμαστε όμως σε μια ταραγμένη αμαρτωλή ατμόσφαιρα.

Και η Εκκλησία ακριβώς προσπαθεί, όπως εσύ προσπαθείς να περισώσεις ένα παιδί, το οποίο χωρίς να φταίει βρίσκεται σε μια μολυσμένη ατμόσφαιρα και θέλεις να το προστατεύσεις, έτσι και η Εκκλησία θέλει να απαλλάξει και να προστατέψει τον άνθρωπο από τις συνέπειες του υπάρχοντος προπατορικού αμαρτήματος. Δεν είναι δηλαδή μια λογική του τι έκανα, ή δεν έκανα εγώ. Γι' αυτό βλέπετε τα παιδιά μας τα βαπτίζουμε μικρά, ακριβώς για να τα προστατεύσουμε από τις συνέπειες αυτές. Γιατί ως αβάπτιστα όντα, θα μετέχουν σε ένα κόσμο ταραγμένο. Και είναι σαν να είσαι σε ένα χώρο, όπου το παιδί σου αρρωσταίνει και του λες πως πρέπει να γίνει δεκαπέντε χρονών για να διαλέξει αν θέλει να γιατρευτεί ή όχι. Μα, τότε θα είναι πολύ αργά. Και τόσα γεγονότα που κάνουμε στη ζωή μας; Για παράδειγμα, το παιδί μας που του δίνουμε γάλα να πει και του δίνουμε ρούχα να βάλει και το πάμε σχολείο. Το ρωτάμε; Δεν το ρωτάμε. Έχει την επιλογή μετά όταν αποκτήσει την έλλογο σκέψη, να πει δεν θέλω. Και η δική του ελευθερία είναι αν έχει βαπτιστεί να πει, εγώ δε θέλω να είμαι χριστιανός. Αυτό είναι μια δική του προσωπική ελευθερία. Δεν το δεσμεύει το βάπτισμα στην προσωπική του ελευθερία. Λοιπόν, τα λέω όλα αυτά για να γνωρίζετε τη θεολογία του βαπτίσματος.

Ο Χριστός όμως βαπτίστηκε χωρίς να υπάρχει καμιά από τις δύο εκδηλώσεις. Ούτε απαλλαγή από το προπατορικό αμάρτημα υπήρχε, ούτε η έννοια της αμαρτίας της δικής Του υπήρχε. Ήταν αναμάρτητος. Το κάνει ο Χριστός για να συγκαταβεί σε όλα τα ανθρώπινα και να δείξει τι πρέπει να κάνουμε εμείς. Χωρίς να χρειάζεται [να βαπτιστεί], βαπτίστηκε. Για αυτό διερωτήθηκε και ο Ιωάννης ο Πρόδρομος και του λέει: «Μα, εσένα θα βαπτίσω;» Και Του απαντά ο Χριστός: «Άφες άρτι». «Άστο τώρα. Αλλιώς πρέπει να γίνουν τα πράγματα. Πρέπει να πληρώσουμε πάσαν δικαιοσύνην», του λέει ο Χριστός (Ματθ. κεφ. 3, στιχ. 15). Που «πάσαν δικαιοσύνην» σημαίνει: πάσαν ταπείνωση. Δικαιοσύνη για εμάς δεν είναι να ζητήσουμε δικαιοσύνη. Εμείς βάζουμε δικαιοσύνη στον κόσμο. Και η άκρα δικαιοσύνη είναι η άκρα ταπείνωση που κάνει ένας άνθρωπος. **Δίκαιος είναι εκείνος που είναι ταπεινός. Όχι εκείνος ο οποίος ζητάει να τον δικαιώσουν.**

Έχουμε λοιπόν την εικόνα της βαπτίσεως, όπου έχουμε φανέρωση της Αγίας Τριάδας. Μέσα στο ύδωρ φυσικά βρίσκεται ο Χριστός. Έχουμε την επιφοίτηση του Αγίου Πνεύματος, που έρχεται ωσεί περιστερά. Και από πάνω, ακούγεται η φωνή του Πατρός. Τον Πατέρα ποτέ δεν τον αγιογραφούμε. Ακούγεται η φωνή του Πατρός. Άρα έχουμε φανέρωση της Αγίας Τριάδας. Σας τονίζω κάτι που έχω πει και άλλη φορά. Το Άγιο το Πνεύμα είναι, «ωσεί περιστερά». Προσέξτε. Ο Χριστός δεν είναι ωσεί άνθρωπος, είναι όντως άνθρωπος. Άλλη έννοια έχει το «σαν», και άλλη το «ως». Λειτουργώ ως γιατρός, αν είμαι γιατρός. Λειτουργώ σαν γιατρός, σημαίνει ότι μιμούμε ένα γιατρό. Το Ευαγγέλιο λέει, «ωσεί» περιστερά (Ματθ. κεφ. 3, στιχ. 16). Δε σημαίνει ότι σαρκώθηκε, «περιστεροποιήθηκε» το Άγιο το Πνεύμα μέσα στο περιστερί. Ενώ ο Χριστός, η Θεία Φύση Του Χριστού, σαρκώθηκε μέσα στον άνθρωπο. Προσέξτε αυτό το γεγονός. Και έχουμε **ένα πρόσωπο, εν δύο φύσεσι**. (Εις Χριστόν εν δύο φύσεσι. Δ' Οικουμενική Σύνοδος). Όχι ένα πρόσωπο με δύο φύσεις. Προσέξτε, όχι με δύο φύσεις. Ένα πρόσωπο στο οποίο μετέχουν δύο φύσεις. Με ένα μυστικό τρόπο. Μετέχουν δύο φύσεις. Αλλά ένα πρόσωπο υπάρχει, στο οποίο μετέχουν οι δύο φύσεις. Ο Χριστός προσλαμβάνει μέσα στο πρόσωπό Του, τι προσλαμβάνει; Η Θεία φύση προσλαμβάνει την ανθρώπινη φύση για να τη γιατρέψει. Για αυτό γίνεται αυτή η πρόσληψη. Το απρόσληπτον – ότι δηλαδή δεν προσλαμβάνεται – είναι και αθεράπευτον, λέει ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος. Το απρόσληπτον και αθεράπευτον. Γι' αυτό η Εκκλησία αυτό που κάνει είναι πάντοτε να

προσλαμβάνει θεραπευτικά. Το απρόσληπτον και αθεράπευτον. Έτσι λοιπόν ο Χριστός, είναι ο σεσαρκωμένος Υιός και Λόγος του Θεού. Είναι το εν πρόσωπο εν δύο φύσεις.

Έχουμε τη φανέρωση του Αγίου Πνεύματος που εμφανίζεται ωσεί περιστερά. Και έχουμε συμβολισμό αυτής της περιστεράς. Βλέπετε στο Νώε, πως ήρθε το περιστέρι και του έφερε το μήνυμα της καταλλαγής των υδάτων. Ο συμβολισμός είναι Παλαιοδιαθηκικός.

Ο Χριστός εισέρχεται μέσα στο ύδωρ και αγιάζει όλη την κτίση. Εδώ ο Χριστός είναι γυμνός. Τελείως γυμνός. Αλλού του βάζουνε κάποιο ρούχο στη μέση. Στη δική μας αγιογραφία, δε φοβόμαστε, ούτε έχουμε ενδοιασμούς να κάνουμε το γυμνό. Δεν είμαστε ηθικολόγοι σε αυτά τα θέματα. Αλλά σημασία έχει ποιο γυμνό ζωγραφίζεις. Και σε μια πράξη ζωής, πώς μπορείς δηλαδή να είσαι γυμνός στον κόσμο; Μπορεί να πει κάποιος: «Εγώ είμαι ελεύθερος. Εγώ δεν έχω πρόβλημα. Μπορώ να είμαι γυμνός». Ποια είναι η προσέγγιση της Εκκλησίας μας; Η Εκκλησία τι γυμνό ζωγραφίζει; Ζωγραφίζει το εν ασκήσει γυμνό. Το ασκητικό γυμνό. Βλέπετε αυτό το γυμνό δεν προκαλεί. Όλα αυτά, τα βαθιά βαθουλώματα όπως βλέπετε, που είναι πάνω στο σαρκίο του Χριστού, δηλώνουν μια ασκητικότητα. Δεν είναι προκλητικές οι γραμμές που χαράσσει η Εκκλησία μας. Είναι κατανυκτικές οι γραμμές. Το γυμνό λοιπόν σε εμάς, δεν είναι ντροπή. Ο Αδάμ και η Εύα ήταν γυμνοί και «ουκ ησχύνοντο». Δεν υπάρχει πρόβλημα για εμάς. Αλλά το ντυμένο ξεπερνιέται σε σχέση με το γυμνό, αν υπάρχει άσκηση. Δηλαδή αν κάποιος μου πει: «Εγώ θέλω να είμαι γυμνιστής». Θα του πω: δεν έχω καμιά αντίρρηση σαν πνευματικός. Δεν θα του πω: α, είσαι γυμνιστής, είσαι αμαρτωλός. Γιατί θα μου πει, ξέρεις και η Οσία Μαρία η Αιγυπτία και ο Όσιος Ονούφριος ήταν στην έρημο γυμνοί. Βεβαίως. Να κάνεις σαράντα πέντε χρόνια μετάνοια και δάκρυα στην έρημο και μετά να γίνεις γυμνός. Να γίνεις γυμνιστής. Δεν έχω καμιά αντίρρηση. Είναι άλλη προσέγγιση. Άρα δεν μαλώνω και λέω, ααα, γυμνό κτλ. Να κάνεις άσκηση σαν τον άγιο Ονούφριο, να είσαι ασκητικός, και σαν την αγία Μαρία την Αιγυπτία να κλάψεις κτλ. και να είσαι γυμνός, κανένα πρόβλημα δεν έχω.

Αυτό είναι μια άλλη προσέγγιση βλέπετε. Καμιά φορά μαλώνουμε ηθικιστικά για πράγματα που εμείς τα προβάλλουμε. Κι εδώ ο Χριστός στην εικόνα γυμνός αγιογραφείται.

Εισέρχεται ο Χριστός εν τω ύδατι, και κατά τα μέτρα της δικής μας βαπτίσεως, ο βαπτιζόμενος πρέπει να εισέλθει τρεις φορές εν τω ύδατι. Εις το όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος. Υπάρχει η τρίτη κατάδυση [τρεις φορές], που υπάρχει η πρόσληψη όλης της κτίσεως. Έτσι βαπτίζονται τα παιδιά μας. Η παράδοσή μας το θέλει, τα παιδιά να βαπτίζονται [διά τρίτης καταδύσεως]. Όχι να βάζουμε το παιδάκι στο νερό να κάθεται και να του βρέχουμε λιγάκι το κεφάλι. Τρίτη κατάδυση δεν έχουν οι ρωμαιοκαθολικοί. Εξάλλου το ρωμαιοκαθολικό βάπτισμα είναι άκυρο. Γι' αυτό εμείς κανονικά τους ρωμαιοκαθολικούς πρέπει να τους βαπτίζουμε πάλι. Λόγω του ότι, τουλάχιστον, δεν έχουν κανονικό βάπτισμα. Έχουν βάπτισμα δια ραντισμού. Ενώ η παράδοσή μας μιλά – και ο Χριστός εισήλθε τρεις φορές στο ύδωρ – δια τρίτης καταδύσεως. Αυτά είναι πολύ συγκεκριμένα πράγματα και κανείς δεν πρέπει να παίζει με αυτά.

Γύρω από τον Χριστό, υπάρχει ο άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος, ο οποίος τον βαπτίζει. Βάζει τη δεξιά του χείρα πάνω στην κεφαλή του Κυρίου και το άλλο το χέρι το έχει ανοιχτό, που σημαίνει αποδοχή, ότι δηλαδή αποδέχεται το γεγονός. Αποδοχή γεγονότος και ταυτόχρονα προσευχή. Και πράξη κινήσεως που ακουμπάει το Χριστό. Το κάθε μυστήριο γίνεται δια υλικών μέσων. Και δια της αφής. Βλέπετε ο ιερέας διαβάζει ευχή, βάζει το πετραχήλι και ακουμπάει το χέρι του πάνω στο κεφάλι. Όλα γίνονται διά μιας σαρκικής προσλήψεως. Και ο Χριστός ακουμπούσε τον άρρωστο όταν τον έκανε καλά. Όταν τον ακούμπησε η αιμορροούσα είπε, «ύψατό μου τις» (Λουκ. κεφ. 8, στιχ. 46). Κάποιος με ακούμπησε. Υπάρχει

δηλαδή και μια σαρκική πρόσληψη εδώ. Ο Πρόδρομος, όπως βλέπετε είναι σε στάση πορευομένου, έχει τα πόδια του ανοιχτά. Ο Πρόδρομος είναι αποστελλόμενος.

Ενώ οι άγγελοι, σε αυτή τη διακονία τους, στη βάπτιση είναι λειτουργικά πνεύματα. Όχι απλώς εις διακονίαν αποστελλόμενα. Είναι λειτουργικά πνεύματα. Λειτουργούν τον Χριστό. Έχουν τα πόδια κλειστά. Ο Πρόδρομος είναι αποστελλόμενος στην εικόνα όπως βλέπετε. Ο αποστελλόμενος, γι' αυτό και έχει ανοιχτά τα πόδια του, γιατί κινείται προς τον Χριστό. Έχει να κάνει μια υπηρεσία, μια διακονία. Κοιτάξτε και τους αγγέλους. Να γνωρίζουμε τα βασικά στοιχεία. Βλέπουμε την κορδέλα των αγγέλων που μάθαμε τι σημαίνει. Αλλά προσέξτε, τα πόδια είναι κλειστά υπό την έννοια της λειτουργικότητας, της στάσεως διακονίας ή λειτουργίας. Και ταυτόχρονα χέρια κλεισμένα όπως βλέπετε. Αν είχαν κάποια διακονία να κάνουν, μια συγκεκριμένη αποστολή όπως ο Πρόδρομος, τα χέρια τους θα ήταν ανοιχτά. Εδώ τα χέρια είναι κλειστά. Και όπως έχουμε πει, αυτό προσομοιάζει με το λειτουργικό ένδυμα που λέγεται φελόνιο. Το φοράει ο ιερέας την ώρα της λειτουργίας και καλύπτει τα χέρια του, γιατί δεν κάνει δικό του έργο. Κάνει το έργο του Χριστού.

Στο κάτω μέρος της εικόνας υπάρχουν δύο ανθρωπάκια τα οποία έχουν συμβολική σημασία. Συμβολίζουν τον Ιορδάνη ποταμό και την Ερυθρά θάλασσα. Βλέπετε στην Αγία Γραφή προσωποποιούνται και τα άψυχα πράγματα. «Ο Ιορδάνης εστράφη εις τα οπίσω». (Ψαλμ. 113). Εστράφη. Σαν να έκανε μια κίνηση αν είχε θέλημα. Αυτά προσωποποιούνται. Παίρνουν δηλαδή μια προσωπικότητα. Για αυτό εδώ ζωγραφίζουμε τα δυο βασικά εκφραστικά μέσα του ύδατος, τα οποία λειτουργούν στην Αγία Γραφή. Έχουμε το χώρο της Ερυθράς θαλάσσης και του Ιορδάνη. Τα δυο ύδατα. Η Ερυθρά θάλασσα προτυπώνει τον Ιορδάνη. Και παρόλο που είναι άψυχα γεγονότα, αλλάζει η ροή των πραγμάτων τους. Στην Ερυθρά θάλασσα σχίζεται το νερό και περνάει ο Μωυσής με τους Εβραίους. Σε αυτήν την περίπτωση αλλάζει η ροή του ποταμού που δέχεται μέσα τον Χριστό.

Και υπάρχουν τα βράχια. Θα δούμε πολλές φορές βράχια στην αγιογραφία μας. Έκφραση βράχων. Είναι παράξενα αυτά τα βράχια. Ποτέ δεν είναι κάποια ωραία βουνά κτλ. Είναι ανώμαλα ή ανισόπεδα σε σχέση με την ισορροπία του ανθρώπου. Όπως βλέπετε στην εικόνα, αυτό εδώ είναι ένα βουνό. Το ύψος του Πρόδρομου είναι πολύ κοντά στο ύψος αυτού του βουνού. Αλλάζει βλέπεται η ισορροπία. Αλλάζει και η προοπτική της εικόνας. Μας ενδιαφέρουν τα πρόσωπα. Η κτίσις υποτάσσεται στον Κτίσαντα. Μπορεί αυτό το βουνό να είναι το όρος Σινά, και να δείτε πάνω στο όρος Σινά να είναι ο Μωυσής πιο ψηλός από το όρος Σινά, που είναι 2.240 μέτρα. Αλλά τα όρη είναι έτσι ελαφρώς κεκλιμένα (έχουν μια κλίση προς τα κάτω), έχουν κύψει δηλαδή, σε μια στάση κατανυκτικής προσευχής. Και όλη η κτίσις δηλαδή υποτάσσεται στο γεγονός, γι' αυτό όπως βλέπετε έχουν αυτή την κάμψη. Θαρρείς και κλείνουν τα κεφάλια τους. Όπως οι άγγελοι εδώ που έχουν κεκλιμένα τα κεφάλια τους.

Εδώ υπάρχει μία «παραξενιά» που συναντώ στον Θεοφάνη από την Κρήτη, μερικές φορές παρουσιάζει ένα προφίλ. Αυτό δεν μπορώ να το ερμηνεύσω γιατί το κάνει. Ποτέ δεν δεχόμαστε το προφίλ στις εικόνες μας. Βάζει, που και που ο Θεοφάνης κάτι τέτοια προφίλ. Για εμένα παραμένουν ανερμήνευτα. Ένας τόσο μεγάλος αγιογράφος να το κάνει αυτό; Δεν ξέρω το γιατί. Αλλά ποτέ δεν εντάχθηκε η στάση του προφίλ μέσα στο χώρο της αγιογραφίας μας.

Στην εικόνα υπάρχουν και κάποια μικρά δεντράκια και κάποιοι άλλοι συμβολισμοί. Όπως μία αξίνα που κείται υπό των δέντρων. Όπως λέει το κείμενο της Αγίας Γραφής, είναι η αξίνα κάτω από το δέντρο. Περιμένει πότε το δέντρο θα μεγαλώσει. Θα δώσει καρπούς; Ή δεν θα δώσει καρπούς; Αν δε δώσει καρπούς θα το κόψουν. Αν δώσει καρπούς θα το κρατήσουν. Έρχεται λοιπόν ο Πρόδρομος με τη ρομφαία τη δίστομη, το μαχαίρι το δίστομο δηλαδή, αυτό

το όργανο με το οποίο κόβεις, δηλαδή τη γλώσσα του και το κήρυγμά του να πει κάτι και πρέπει να αναμετρηθούμε με αυτά τα λόγια.

Αυτή είναι πολύ σύντομα η εικόνα της Βαπτίσεως.

Αν έχετε κάτι να με ρωτήσετε.

Ερώτηση: Το Άγιο Πνεύμα εμφανίστηκε ωσεί περιστέρα. Ήτανε σαν περιστέρι πραγματικό; Ή μήπως ήτανε σαν μια αστραπή σε σχήμα περιστεριού;

Απάντηση: Όχι, ήταν σαν κανονικό περιστέρι. Ωσεί περιστέρα. Αλλά δε σημαίνει που σαρκώθηκε το Άγιο το Πνεύμα μέσα στο περιστέρι. Συμβολικά εμφανίστηκε.

Ερώτηση: Οι άγγελοι γιατί πάντα φοράνε ενδυμασίες της εποχής εκείνης;

Απάντηση: Ναι. Έτσι εμφανίζονται. Δεν είναι υλικό ένδυμα. Οι Άγγελοι είναι οι περιβεβλημένοι με το φως... «Όσοι γάρ είς Χριστόν έβαπτίσθητε, Χριστόν ένεδύσασθε» (Προς Γαλάτας κεφ. 3, στιχ. 27). Είναι ένα ένδυμα φωτός. Είναι ενδεδυμένοι με φως. Κι εμείς έτσι [μ'αυτό τον τρόπο] το προσεγγίζουμε.

Ερώτηση: Μήπως η κάθε εποχή παρουσιάζει τους Αγγέλους με τις δικές της ενδυμασίες, όπως για παράδειγμα με στολές ρωμαϊκές;

Απάντηση: Όχι. Πάντα με φωτεινά ρούχα τους απεικονίζουμε. Αυτά είναι πολύ μεταγενέστερα και είναι λαογραφικές αντιλήψεις οι οποίες πέρασαν στην αγιογραφία. Ειδικά στην τουρκοκρατία πέρασαν πάρα πολλά τέτοια ανθρωποπαθή στοιχεία. Για παράδειγμα, [όπως] μεγέθη στρατιωτικά κ.ο.κ. Αυτά είναι λάθος. Εμείς ακόμη και τους αγίους μεγαλομάρτυρες Γεώργιο και Δημήτριο δεν τους αγιογραφούμε με μια φορτωμένη στρατιωτική στολή. Ούτε τους βάζουμε πάνω στο άλογο ν'αντιμετωπίζουν τον δράκο κτλ. Τίποτε απ' όλα αυτά. Είναι ένας άγιος ο οποίος φοράει τον θώρακα της πίστεως. Και την περικεφαλαία της εμπιστοσύνης προς τον Θεό. Τα λέει ο Απόστολος Παύλος. «Θώρακα πίστεως και αγάπης και περικεφαλαίαν ελπίδα σωτηρίας» (Προς Θεσσαλ. Α', κεφ. 5, στιχ. 8). Αυτά απεικονίζουμε στην αγιογραφία. Δεν είναι τα όπλα του στρατιώτη. Ο άγιος τα μετασημάτισε και αποκτάει έτσι άλλα όπλα. Τα όπλα της πίστεως. Κι εμείς αυτά αγιογραφούμε. Είναι λάθος όλα τα άλλα λαογραφικά στοιχεία. Και δεκάδες τέτοιες παραστάσεις πέρασαν και από μίμηση δυτικών εικόνων, αλλά κατεξοχήν από λαογραφικές αντιλήψεις τον καιρό της τουρκοκρατίας, όταν είχαμε τις παραδόσεις της προσδοκίας της κόκκινης μηλιάς και άλλα τέτοια πράγματα.

Ερώτηση: Υπήρχαν άνθρωποι παρόντες στη βάπτιση του Χριστού; Επειδή δεν τους παρουσιάζουμε στην εικόνα της βαπτίσεως.

Απάντηση: Ναι υπήρχαν. Πάντα γύρω από τον Ιωάννη υπήρχαν άνθρωποι. Εκατοντάδες άνθρωποι. Και πρόσεξε, οι πρώτοι μαθητές του Χριστού είναι οι μαθητές του Ιωάννη. Κάνουν -θα λέγαμε – μια μεταγραφή. Ο άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος τους λέει θα πάτε μαζί Του. Άρα όταν πάει ο Χριστός να βαπτισθεί υπάρχει κι άλλος κόσμος. Και αυτό είναι σίγουρο, δεν είναι πιθανότητα. Σίγουρα ανάμεσά τους υπάρχουν και μελλοντικοί μαθητές του Χριστού. Και μετά τους λέει ο Πρόδρομος: «Εκείνον δει αυξάνειν, εμέ δε ελαττούσθαι» (Ιωάνν. κεφ. 3, στιχ. 30). Άρα εκεί υπάρχουν αυτόπτες μάρτυρες, μελλοντικοί μαθητές, οι οποίοι καταγράφουν το Ευαγγέλιο. Τόσο απλά. Ότι δεν είδαμε όμως, δεν το περιγράφουμε.

(Πηγή: www.floga.gr)